Մանդուամի էֆքեար ելնում է 300 նիւսխէ վէրիլիսլ սէնէվի զրամէթի խաթանպալ իչին 300 գրուշ, վէ ալթը այլրը 150, վէ թաշրայար իչին բօսթա բարասը ասխի իչինէ օլարաք, սէնէվի զրամէթի սաղ ագէ 250 վէ ալթը այլրը ասխի 125 գրուշ։

Վէ պէհէր նիւսխէսի 30 փարայա սաթուլանագտըր։

Մանգուամի Էֆքեար

Մ Ի Ւ Ն Ա Տ Ի

Իլանաթրն պէհէր սաթրը իչին պիրինճի տէֆասա 3, իքինճի տէֆասա 2, վէ ի չինճի վէ սայիր ամէն պարա իչին 1 էր գրուշ։ Պարնանագ ալը։

Մէքթուպ վէ սայիրէ Պէյօղլունտա Ցօղրու եօլասա 467 նիւմէրօլու խանէտէ ԼԵՎԸՆԹ ՀԷՐԸԼՑ թապխանէսինէ կարապետ Ց. Փանոսեան իմզինէ կէօնտէրիլէճէք տիր։

ՕՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՑՑԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՑԻՐԷ

ՊԷՇԻՆՃԻ ՍԷՆԷ ՎԵՑԱՎ ՇԱՊԱՆ 9 1870 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 21 ՉՈՐՇԷՄՊԻՀ ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2 ՆԻՄԷՐՕ 1384

ԻՍԹԱՆԳՈԼ 21 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ԽԱՐԻՃԻՅԻ

Մէրքէզի Ֆրանսատա թապ ունէր օլունան Բէբիւպլիք նամ զազէթա, «գալապալըգ եաբմազ» իւնվանը իլէ աթիտէքի պէնտի նէշր իյէմիշ տիր։

Տօսթլարըմըզտան պիրիսի, պիզլէրէ աթիտէքի վագայը նագլ իթմիշ օլուգ, պիզ տախի անը օգուեանլարըմըզըն միւթալաասընա իհալէ իտէրիզ։

Բարիսին մուվագգաթ հիւքիւմէթի, Բրուսիալըլար իլէ մուհարէպէ էթմէք իւզրէ Բարիստէ գալմըշ օլան զէնկին սանաթքէարըն պիրիսինէ, իմանէլէր հազգանիյէթ իւզրէ թագսիմ օլունապիլսին իչին քէնտի մահէլլէսինտէ պուլունուպ ամ մուհասէրէ սէպէպինտէն կէչինմէտէն ածիզ օլան ֆամիլեալարը գալէմէ ալմագ մէմուրիյէթինի իհալէ իյլէտի։ Մէրգում ատէմ պիր ֆամիլեանըն օտասընա կիրիպ, օրտատա պիր դարը իլէ չօճուգլար պուլտու, գարընըն զօճասը իչ գալէալարտա պուլունմագտա իտի, մէրգում սանաթքէար թապպիաթըյլա, ֆամիլեա սահիպինին սանաթընը սօրտու, վէ իչթէ գատընըն վիրտիյի ճէվապը, լուղէթ պէ լուղէթ պիլտիրիրիզ։

«Գօճամ գունտուրտաճը տըր, ատի վագըթտա, կիւնտէ տէօրթտէն 4 ֆրանք 50 սանթիմ գազանը իտի, լաքին մէզգիւր մէպլաղ պիզլէրէ քիֆաեէթ իթմէտիկի իչին քօճամ հիւքիւմէթտէն «գալապալըգ իթմէք» իչին սէնէտէ 12,000 ֆրանք ախզ իտէր իտի։

Մէրգում սանաթքէար թէհայյիւրտէ գալարագ, «գալապալըգ իթմէք» նէ տիմէք տիր տէյի սօրտու մէրգումէ գատընա։

Ցուր քի սէօյլէյիմ սանա մէզգիւր լուղէթլէրին մանէասընը տէտի գատըն վէ պաշլատը չու էյզահաթը վիրմէէ։ «Իմբէրաթօր Նաբօլէոն Թիւերըի սարաէընտան հէր գանղի տէֆա քի տիշարը չըգա իտի բօլիս թարաֆընտան, սայիր պիր թագըմ ամէլէլէրէ պիլտիրիլտիկի կիպի, գօճամա տախի թապէր վիրիլիր իտի, գօճամ իմբէրաթօրուն եօլու իւզէրինտէ պուլունուր վէ պիւյիւք սէս իլէ «եաշասըն իմբէրաթօր» պաղրըշարագ միւշարիլէյհ հազրէթլէրինին արգասընտան կիտէր իտի, իչթէ պու խրտմէթի իչին մէզգիւր մաաշը ախզ իթմէքտէ տիր»։

—Բարիստէն ալաֆրանկա հոկտ. 12 թարիխի իլէ եազըլտըղընա նէզարէն, Բարիստէ պէյկիր էթինին լիպրասը, 50—60 սանթիմ, եանի 100—120 փարա սաթըլմագտա վէ շէհրի մէզգիւրտէ պուլունան պարկիր, իւչ այ էհալիյէ քիֆաեէթ իտէր իմիշ։

Ռուսիա իմբէրաթօրու իքինճի Ալէքսանտր թարաֆընտան իւչիւնճիւ Նաբաբօլէոն հազրէթլէրինէ հէտիյէ օլունան վէ 1867 սէնէսինտէ Բարիստէ աչըլան սերկիյի ումումիտէ հէր քէսին թէհայյիւրինի մուճիպ օլմուշ օլան օլտիպէր Ռուս պարկիրլերի պէհէրի 400 ֆրանքա օլարագ պու տէֆա սաթըլմըշտը։ Մէզգիւր տիպէր հայվանլարընա պէհէրինին գրյմէթի 23,800 ֆր. իմիշ։

—Վաթանընէմուհաֆազասընա եարտրմ իթմէք իւզրէ Թուլոնտա թանզիմ օլունմագտա օլան ասաքիրի պահրիեէ թապուրլարը, պու կիւնլէրտէ եօլա չըգաճագլար իմիշ։ Պահրիեէ թաբճու ասաքիրինտէն իպարէթ օլարագ եէնի պիր թապուր թէչքիլ էյլէմէք իչին էմր օլունմուշ տուր. մէզգիւր թապուր, ֆըրքաթին եիւզ պաշըսը Մ. Բօասսոնուն թահտը գումանտասընտա օլտուղու հալտէ, տէր հալ Պըզանսօնա սէվգ օլունաճագ տըր։

Մ. տօգթօր Գօհրն, պու տէֆա, Վիլհէլմսհօտա իւչիւնճիւ իմբէրաթօր Նաբօլէոնուն հուզուրունա չըգմըշ վէ նէ սուրէթլէ գապալրեէթ պուլմուշ օլտուղունու պիլտիրմէք իչին Թայմրզ գազէթասընա էրսալ էյլէմիշ օլտուղու պիր մէքթուպուն աթիտէքի ճիւմլէլէրինի պէեան իտէրիզ։

Իմբէրաթօրուն մախսուս սըրը քեաթիպի, պէնի միւշարիլէյհ հազրէթլէրինին օտասընա կէօթիւրիւպ, տէր հալ քէնտիսի տիշարը չըգաը։ Մէզգիւր ուֆագ օտատա թէճէմմիւլաթ օլարագ իւզէրինտէ քեաղըտ վէ ղազէթա վաղ օլունմուշ պիւյիւք պիր պիւրօ, պիր թըրաբէզա, սանտալեա վէ ըէնկի կէչմիշ իբէք գումաշ իլէ գաբլը գօլթուգ սանտալեալրի պուլունմագտա իտի։ Մէզգիւր օտա զիեատէսիյլէ ըսընմիշ իտի, չիւնքի չէտիտ պիր եազմուր, ղայէթ եիւքսէք բէնճէրէլէրին ճամլարը՝ը վուրմագտա օլտուղու հալտէ, զօպատա իսէ պիր չօգ աթէշ եանմագտա իտի։

Իլք տէֆա օլարագ, տէօրթ թարաֆըմա չէօյլէ պիր կէօզ կէզտիրտիյիտէ, պուրօնուն իւզէրինտէ, իմբէրաթօրիչանը տիլպէր պիր ֆօթօկրաֆը, քէզա վէլիի ահտը պիր թապվիրի վէ պիրտէ խաչէլութիւն ըէմի կէօրտիւմ։ Պիր գըթա՞տա Թէվրատը չէրիֆ կէօրտիւմտէ թէհայյիւրտէ գալտըմ։

Իմբէրաթօր հազրէթլէրի, զօպանը եանընտա աեագատա տուրմուշ իտի. միւշարիլէյհ հազրէթլէրինին հուզուրունա չըգաբըղըմտա պաշըմը էյտիմ։ Նասըլ քի մալիւմ տիւր, իմբէրաթօր հազրէթլէրի, ալթմըշ իւչ չաղընտա տըր. պէյնէնաս չուեու պուլան թէվաթուրլարընը նէ տէրէճէ՞ եալան պիր չէյ օլմուշ օլտուղունու մէզգիւր մինասիպէթլէ միւշահէտէ էյլէտիմ. չէօյլէ քի չուեու պուլան թէվաթուրլարա բաղմէն, միւշարիլէյհ՞հազրէթլէրինին սիմասը ասլա պօզուլմամըշ վէ միւշարիլէյհ հազրէթլէրինի կէօրէն իսէ անը 53 եաշընտա տըր զանն՞իտէր իտի։ Պըեըգլարը հէնուզ քեամիլէն գումրալ բէնկինտէ վէ սագալը կիպի սարըմթըրագ տըր. սագալընըն իչինէ, պիր դաշ պէեազ թէլ կէօրիլմէքտէ տիր։ Սաչլարը, քիւլրինկի սարը տըր. բէք ազ պէեազ սաչ կէօրիլմէքտէ տիր, ըէնկի ազաճըգ էսմէրլէնմիշ. սայքի ասլա պուրուշուղու պուլունմաեան անը, պէեազ տըր։ Եիւզիւնտէ, վագթի իլէ օլտուղու կիպի, կէօնիլսիզլիք վէ սայիր պիր խասթալըգ նիշանէսի կէօրմէտիմ։ Պունտան ագտէմ իմբէրաթօրու պու գատար եազընտան կէօրմիւշ օլմատըղըմտան, պիլմէմ քի միւշարիլէյհ հազրէթլէրինի գուվվէթտէն տիւշմիւշ վէ կէօզլէրինտէ նուր գալմամըշ պիր ատամ կիպինա զիտէնլէր պիզլէրի ալտաթմըշլար մը տըր, եօզատ մը, միւշարիլէյհ հազրէթլէրինին պաշընա կէլէն ֆէլաքէթ, մուդավէմէթ իպրազ էյլէսին իչին քէնտիսինէ եէնի պիր գուվվէթ վիրմիշ տիր։ Իմբէրաթօր հազրէթլէրի, կիւլիւմսէյէրէք պանա սէլամ վիրտի վէ քէնտուլէրէ վիզիթա վիրմիշ օլտուղում իչին պէնտէնիզէ իզհարը թէչէքքիւր էյլէյիպ, օթուրտուղու սանտալիյէտէն պիր գաչ ատըմ էօթէյտէ պուլունան պիր սանտալեայը էլի իլէ կէօսթէրտի քի օնուն իւզէրինէ օթուրաեըմ։

Միւշարիլէյհ հազրէթլէրի, գալէմէ ալմըշ օլտուղում մէքթուպլար իւզէրինէ վէ պէնիմ իւզրիմէ պիր գաչ սիւալ էյլէտի վէ պատէհու, հուզուրունա չըգտըղըմտան պէրու տուտագլարը իւզէրինտէ պուլունմագտա տըր կիպի շու սիւալի էյլէտի, եանի, «Սթրազպուրկ հագգընտա նէ պիլիրսէն նագլ իթ պանա, տէտի։ Զապթ օլունան մէզգիւր չէհիր, վէ թօփ ատըմըզըն կէօսթէրմիշ օլտուգլարը զարար ու զիեան իւզէրինէ թաֆսիլի մալիւմաթլար վիրտիմ. պունլարը նագլ իթտիկիմ վագըթ միւշարիլէյհ հազրէթլէրի ֆարգ օլունաճագ սուրէթտէ քէտիրլէնմէքտէ իտի, վէ չօգ տէֆա շու աթիտէքի։ Եանի «պէտ-պա՛խթ չէհիր» լուղէթլէրինին աղզընտան չըգտըղընը իչիթտիմ։

Հէր պիր ագըլը Ալմանեալը միւսալէհանընը ագտ օլունմասընտան սօնրա, կէչմիշի ունուտուպ, խուլուսքեարանէ սուրէթտէ Ֆրանսա միլլէթի իլէ պարըշմաեա պօրճլու պուլունմագտա տըր տէտիմ, պունուն իւզէրինէ միւշարիլէյհ հազրէթլէրի, պանա տէօնիւպ իքի բարէ էեալէթլէրին Ալմանեաեա բապթ օլունմասընտան սօնրա մէզգիւր իքի միլլէթլէրին պիրպիրլէրի իլէ պարըշմալարը միւմքին մի տիր տէյի սօրտու պանա, պէն տախի պունա ճէվապ օլարագ տէտիմ քի մուհարէպէ օլ գատար իլէրուեէ տօղրու ատըմ ալմըշ, վէ Ալմանեատա էֆքեարը ումումի եէքտիլ մէզգիւր էեալէթլէրին Ալմանեաեա պիրլէշթիրիլմէսինի օլ տէրէճէ մանթըղա իթմէքտէ տիր քի Բըրուսիա հիւքիւմէթի, իսթէսէ պիլէ պաշգա թիւրլիւ հարէքէթ իտէմէզ։

Պունուն իւզէրինէ իմբէրաթօր հազրէթլէրի, պու սէօհպէթի գաբաեըպ, պաշգաշէյ իւզէրինէ, եանի, քէնտի հիւքիւմէթինէ գարշը չէտիտ պահսլարնէշը իթմիշ օլան էճնէպի զազէթալարը իւզէրինէ սէօհպէթ աչտը, վէ պունլարատան պահս էյլէտիյի վագըթ, զարայիպ պիր շէյին սէպէպլէրինի արաեան պիր ֆէյլասոֆ կիպի ասլա տարըլմազ վէ մէզգիւր զազէթալարըն հագարէթլէրինէ գարշը հագարէթլէ ճէվապ վիրմէզ իտի։ Միւշարիլէյհ հազրէթլէրի Բարիստէ վուգու պուլան ուֆագ պիր շէյին վէրիլմէյէ վէրիլմէքտէ վէ հէր շէյին մէսուլիյէթինի քէնտի վէ հիւքիւմէթի իւզէրինէ պըրաղըլմագտա օլտուղու իչին իզհարը թէճաճիպ էյլէտի։ Ղազէթանըն պիրիսի, Թրօքման կիպի գանը գաթիլլերին զուհուր էյլէմէսի, իւչիւնճիւ Նաբօլէոն կիպի հիւքմտարլարըն կիւնիւնտէ միւմքին տիր տիմէեէ ճէսարէթի իթմէմիշ մի տիր։ Պու թարզ վագալար, քեաֆֆէյի բայրթախթալարտա վուգու պուլմազմը, տէտի իմբէրաթօր, վէ մէտէլա, Լօնտրատա գանղի տիվանէ գալըպտա պու թարզ ճէնայէթլէրին մէսուլիյէթինի, Ինկիլիզ հիւքիւմէթինին իւզէրինէ եիւքլէթիր։ Ղազէթաճըլարը թասահուպ էյլէմէք իսթէտիմ վէ տէտիմ քի հէր պիր լաֆազանլըգլարա գուլագ ասան վէ թախտիյի կղհանը ամմէյի մուճիպ օլան մուխպիրլէրին էքսէրսի, նէ Ֆրանսա վէ նէ տախի հիւքիւմէթի իմբէրաթօրինին Ֆրանսա իչին էյլէմիշ օլտուղու չէյլէր հազգընտա, մալիւմաթլարը պուլունմաեան գալէմ սահիպլէրի տիրլեր, վէ Ֆրանսըզլար, քէնտիլէրի, քեաֆֆէյի ղազէթա մուխպիրլէրինտէն զլեատէ գապահաթը տըրլար. չիւնքի, պունլար, իմբէրաթօրուն, քէնտի վաթանլարընըն մատտի էյուլիյի իչին իթմիշ օլտուղու չէյլէրի թանըմաեա պօրճլու պուլունմագտա իտիլեր. պունու եափաճագ եէրտէ, վաթանըն թէհլիքէտէ պուլունտուղու սըրատա հէր պիր չէյի ունութտուլար։ Ցէտիմ իմբէրաթօրա քի Ալմանեատա պինլէրճէ ատամլար, սեպտեմբերին տէօրտունճիւ կիւնիւ, Ֆրանսանընը թէվարիխինտէ ութանըլաճագ պիր կիւն տիւր տէյի զանն իթմէքտէ տիրլեր, մէտէնիյէթ եօլունտա սայը միլլէթլերին էօնիւնտէն կիթմէքտէյմ տէյի իլան իթմիշ օլան պիր միլլէթտէ իմբէրաթօրուն տիւշտիյիւ կիւն քեաֆֆէյի պօնաբարթա գարշը օլան էֆքեարլար նապէտիտ օլմալը իտիլեր։ Պունու պէօյլէ եաբմագ, քէնտույի պէօյիւք միլլէթի թէսմիյլ իտէն պիր միլլէթէ լաեըգ պիր հարէքէթ օլմուշ օլաճագ իտի։ Պէօյլէճէ լաղըրտը իթտիկիմ վագըթ, իմբէրաթօրուն եիւզիւնտէ հիչ պիր սինիր եէրինտէն գըմըլտանմամագտա իտի լաքին միւշարիլէյհ հազրէթլէրի, Մ. Թիէրին Ռուսիա իմբէրաթօրու Ալէքսանտր հազրէթլէրինէ, Ֆրանսատա արբ-

թեզ հիչ պիր պօնաբարթ ֆբբդասը գալմամբշ տբը տէմիշ օլտուղունու նագլ իթ. տիյիմտէ կիւլիւմսէտի, վէ չէօյլէ տէտի։

«Մ. Թիէրին հագդը վար. Ֆրանսատա հիչ պիր վագբթ պօնաբարթ ֆբբդասը պուլունմամբշ տբը, պիւթիւն միլլէթ պօնաբարթ թարաֆտարը տբը, տիկէր ֆբբդալար, ասկէրլէրի պուլունմտեան ժէնէրալլարտան իպարէթ պուլունմագտա տբբլար. Սահիհ ճիւմհուրիյէթ թարաֆտարանընա սահիպ օլմաեան մէզքիւր ճիւմհուրիյէթ տէտիմ պու արա Ֆրանսա իչին մուհարէպէ գատար մուսիպէթլու տուր, միլլէթ թարաֆընտան ինթիխապ օլունմաերպ, եալընըզ ավօգաթլար վէ զաղէթաճբլար իւզէրինտէ պինա օլունմուշ օլան պիր հիւքիւմէթ մուվաճէհէսինտէ, Բրուսիա գբբալընըն սուլհ շարթլարը կէթտիքճէ աղբբլաշաճագ տբը։ Այմանեա սօն ֆէտաքեարլըգլար ինճրա իթմէեէ միւգթէտիր տիր, պիզ իշլէրին պու բատտէլէրէ կէլմիշ օլմասը իչին, քեաֆֆէմիզտէ էսէֆ իտէր վէ արզուի չէտիա իլէ սուլհ արզուլէրիզ, լաքին, հիւքիւմէթիմիզ միլլէթիմիզէ, պու կիւնքի կիւն Ֆիւլ Ֆավը վէ Կամպէթթա վէ իհթիմալ տբը եարբն տախի Բօշֆոր, վէ Ֆլուրանս վէ օլ պիր կիւն տախի Մէ. ժի թէսմիյէ օլունաճագ օլան շախսլարընը կէսթէրտիքլէրի սուլհ շարթլարընտան զիեատէ պէօյիւք շարթլար վիրմէեէ պօրճլու պուլունմագտա տբբ։

Իմբէրաթօրուն տիյնէմէք պիլիր օլտուղու չօղ տէֆա սէօյլէնմիշ տիր, պունուն սահիհ օլմուշ օլտուղունու պիզզաթ թահգբդ իյլէտիմ։ Լագբբտը իթտիկիմ վագբթ, միւշարիւէյհ հազրէթլէրինին եիւզու սայքի պիլա հարաքէթ տուրտու, վէ հէր նէ գատար սէօյլէտիքլէրիմ եէնի պիր շէյ տէյիլ իտիլէր իսէտ, պունու իլէ պէրապէր պէնտէն էվվէլ սայիր պիր քիմսէ սէօյլէ պիր էֆքեար պէեան իյլէմէմիշ տիր կիպի, սէօզլէրիմէ գուլագ վիրիպ, պէօյլէք տիգգաթլէ պէնի տիյնէր իտի։

Իմբէրաթօրուն պէնտէնիզէ սէօյլէտիքլէրինէ նէզարէն, ժէնէրալ Թրօշիւնիւն, սեպտեմբեր 1 տէ ալշագ պիր օեուն օյնամբշ օլտուղունու սիզլէրէ գավիէն պիլտիրիրիմ։

Միւշարիւէյհ ժէնէրալ, սօն տագբգատեէտէք, պիր իսթիքլալ վուգու պուլմասը միւմքին տէյիլ տիր վէ զօրգաճագ պիր չէյ եօգտուր տէյի իմբէրաթօրիչաեը թէէմին գբմբշ տբբ։ Վէ սահիհէն տէ, պիր գաչ եիւզ քիչի իլէ իսթիքլալը էօնիւ ալընապիլիր իտի։ Իմբէրաթօր հազրէթլէրի, Ֆրանսանընը պաշընա կէլէն ֆէլաքէթլէրին, վէլիի ահտըն իւզէրինէ նէ տէրէճէ թէէսսիր էյլէմիշ օլտուգլարընը պէնտէնիզէ պիւտիրտիկի վագբթ զիեատէսիլէ ալթ իւսթ օլմուշ իտի. միւշարիւէյհ հազրէթլէրի, օլ արա, քէնտի պիրիճիք էվլատը իւզէրինէ սէօյլէշէն պիր բէտէր կիպի սէօյլէշմէքտէ իտի։ Իմբէրաթօր հազրէթլէրի, հագգընտա իպրազ օլունան հիւրմէթ ու ըիայէթ իչին իզհարը թէշէքքիւր էյլէմէքտէ տիր. «գբբալա վէ գբբալէշաեա վէ խըտմէթինէ թայէին օլունուգ, պէնիմ պիր էսիր օլտուղումու միւմքին օլտուղու գատար պանատույտուրթմամաեա չալըշան խատէմէ վէ մէմուրինէ նէ տէրէճէ շիւքրանիեէթէ պօրճլու պուլունտուղումու պիլիրիմ», տէտի։ Իմբէրաթօր հազրէթլէրի, պաշգա շէյլէր իւզէրինէ տախի պէնիմ իլէ սէօյլէշտի իսէ տէ, անլէրտէն պահս իթմէնին վագթի հէնուզ կէլմէմիշ տիր զանն իտիրիմ։

Թիսանարիէ նամ հավա վաբօրճուսու, ալաֆրանկա հոկտ. 14 տէ Բարիստէն եօլա չբգտբղընը շու վէճհ իլէ նագլ էյլէմիշ տէր։

Հոկտ. 14 տէ սաաթ պիրի չէրեէք կէչէրէք Ժան Պար նամ պալօն Բարիստէն եօգարբեա չբգմագտա իտի։ Իւհտէլէրինէ հիւքիւմէթ թարաֆընտան մախսուս պիր մէմուրեեէթ վիրիլմիշ օլան տօղուղունճու նահիեէնին չէհիր էմինի Մ. Բան իլէ Մ. Ֆէրբանը պալօն իլէ կէօշիւրմէք ղէնտէնիզէ իհալէ օլունմուշ իտի։ Պէնտէնիզէ իհալէ օլունան մէրգում ն եօլճուլարտան մաատա, պէրապէրիմտէ, 400 քիլօկրամ թահրիրալ, եանի, Բարիստէն, հավա թարիքի իլէ. 100 պին նէֆէր վէսվէսէ իչինտէ օլան ֆամիլեալարա իրսալբբընմբշ մէքթուպլար կէօթիւրմէքտէ իտիմ։ Կիւնէշ քէնտի սբճագ վէ կիւզէլ զիեալարընը տէօրթ թարաֆա եայմագտա օլտուղու հալտէ, պիզ գալէալարընը խաթթընը կէչտիք. 1000 մէթրո եիքսէեէ չբգտբղմբզտա, Բրուսիալբլարը ֆարգ իթտիք. պունլար, պիզի կէօրիւր կէօրմէզ, պաշլատալար իւզէրիմիզէ գուրշուն վէ կիւլլէ աթմաեա, լաքին պիզ եէրտէն չօգ եիրագտա պուլունտուղումուզ իչին Բրուսիալբլարընը թօփլարընտան ասլա գօրգմատբգ. կիւլլէլէրին սանտալբմբզընը ալթընտա սինէք կիպի վբղբտամալարընը իչիտիր վէ Բրուսիանընը Իւհլան ասաքիրի, զբբհբլբ ասաքիրի վէ տիւնեատա պուլունան քեաֆֆէյի Բրուսիալբլար իւզէրինէ կիւլլէրէդ. Արմանվիլիէ օրմանընը իւսթիւնտէ էօթէ պէրի սալլանբպ տուրմագտա իտիք։

Օրատա պիր խարապիեէթ մէնզարլսի տիր կէօզիւմիզէ իլիշտի, չէօյլէ քի խանէլէրտէ ասլա քիմսէ պուլունմաեբպ, մէմէքէթին տէօրթ թարաֆը իսէ պիր չէօլ հէյյէթի քէսպ էյլէմիշ վէ թէրք օլունմուշ պիր գաչ քիլբէրին պօղունուգ վէ ուղուրսուզ հավալարը սէսինտէն պաշգա պիր սէս իչիթմէմէքտէ իտիք։ Պիրազ էօթէտէ Ժօնի օրմանընը իչինտէ Բրուսիա օրտուսունու, վէ անսբգընը պիր հիւճում իտիլտիքտէ, պունա գարշը գօյմագ իչին ուսթալբդլա եափբմբշ խաթիքեամաթլարը կէօրտիք։ Մահէլի մէզքիւր եագընլարընտա, միւհիմմաթ եիւքլու պիր չօղ արագալար պուլունմագտա վէ պունլար իլէ պէրապէր պիր թագբմ Իւհլան նամ սիւարի ասաքիրի կիթմէքտէ իտի։

Պունլար պալօնումուզու կէօրտիւքտէ, տուրտուլար. պիզ հէր նէ գատար եիւքսէքտէ պուլունմագտա իտիք իսէ տէ, անլէրին, պիզլէրէ չէշմի հագարէթ ու ատավէթլէ պագմագտա օլտուգլարընը քէշֆ էթտիք։ Էն վէ արգատալարըմ, Բրուսիալբլարընը պիզլէրէ պիր շէյ եարամատբգլարը իչին ուճ ատրճէ սէվինճ տուեար իտիք։

Լաքին պունու իլէ պէրապէր, կիւնէշ պալօնուն պէզլէրինի ըսբթմագտա վէ անլէրի չիշիրթէն կաղը եայմագտա իտի. կիւնէշէն սբճագ զիեալարը, պիզլէրէ գանատ վիրիպ, կէօյիւն եօգարքի գաթլարընա չբգտբք, վէ տէր հալ եէրի կէօրմէզ օլտուգ։ Իշ պու պուլութլար տէրեասընտա նէ՝ կիւզէլ մէնզարէլէր միւշահէտէ էյլէտիք։ Տէօրթ թարաֆբմբղտա թէքմիլ պիր սուսլուգ վէ սիւքիւնէթի հալ հիւքմ էյլէմէքտէ օլտուղու հալտէ, կէօյիւն օլ կիւզէլ թէզեէնաթընը կէօրիւպ հէյրան օլտուգ վէ պիր գաչ սանիյէ տիւնեանընն հիչ նէվինտէն օլան շէյլէրինի կէօզիւմիզիւն էօնիւնտէն գայպ իթտիք։

Լաքին գարանլբգ պաատրբղընտան աշաղը ինտիք. աշաղը ինտէյիմիզի պիր թաքբմ քէօյլիւլէր կէօրէրէք, «պուրատա Բրուսիալը եօգ տուր։ Մօն Բօթիէտ Նօժան Սիւր Սէնին եագընլարընտա պուլունմագտասընբզ. չարուք էնին, պաղբբշբբլար իտի։ Մէզքիւր պաղբբշ մալար իւզէրինէ նիհահեէթ աշաղը ինմէէ գարար վիրտիք վէ հիչ պիր թարաքբմբզ ինճիմիշ օմմազբղն գ արաեա չբգարդ վէ պատէհու թուրա վասրլ օլտուր։

Ֆրանսբզլար, Այմանեալբլարընը պագթի իշմէշ օլտուգլարը էբէրնէյ շէհրի տէմիր եօլունու պօգմուշ օլտուգլարընտան, Բրուսիանընն պիր գաթար տէմիր եօլ արապալարը, խաթթատան տիշարը ամբլմբշլար, վէ տէրունինտէ պուլունան խառթա Այմանեա ասաքիրինտէն իչ նէֆէրի էօմիւշէր, վէ օթուզ նէֆէրի տախի եարալանմբշլար տբբ։ Պունուն իւզէրինէ, Ֆրանսբզ մահէլլի հիւքիւմէթլէրինտէն, բէհին մագամընտա, տատէմէր խամէնմիշ տիրքի, պունլար, հէր պիր տէմիր եօլ արապալարը գաթարընն էօնտէ օլան արաբալարընտա պուլունարագ։ Ֆրանսբզլարընն թէրթիպի իւզրէ, եօլ պօզուգլուղունտան պէօյլէ պիր գաղա վուգու պուլտուգտա, բէհին մագամընտա օլան մէրգումա Ֆրանսբզլար, քէնտի էօմրէրի իլէ, մէզքիւր տիւշմէնլէրին ճէզասընը չէքմէնէր։ Այնի գաղանընն վագբ օլտուղու մահէլլ ճիվարլարընտան, իչլէրինտէ պիր տէ գօնթ պուլունտուղու հալտէ, պիր թագբմ Ֆրանսբզլար, ախզ ու կէրիֆթ իտիմիշլէր, լաքին, մէզքիւր տիւշմէնլիյի իճրա իտէնլէր, հալէա էլէ կէչէրիլմէմիշ տիր։

—Պունտան աղ վագբթ մուգաատէմ, էսիր տիւշիւպ, Մէցն կէօթիւրիւլէն, ֆագաթ սօնրատան սէրպէսթ պբբագբլան Այմանեալը պիր ասքէր պէեան իյլէմիշ տիր քի, Մարշալ Պաղէնին հուզուրունա չբգարբլաճագ եէրտէ, Մարշալ Լբպէօֆիւն գարշբսընա չբգարբմբշ, վէ քէնտինէ օլունան սիւալէ ճէվապէն, Այմանեալբլարընն, Գամբիէեր վէ Ֆօնթէնէպլօեա եէթիշմիշ օլտուքլարընը սէօյլէտիքտէ, Լբպէօֆ, ինանմամագլբդ նիշանէսի կէօսթէրմիշ, Պուճիմէ, պաշգա պիր Այմանեա օրտուսունուն տախի, Օրլէան իւզէրինէ եիւրիւմէքտէ օլմասընը, մէրգում Այմանեալը ասքէր, թաստիք իյլէտիքտէ, Լբպէօֆ, մէզքիւր պէեանամա էմրեեէթ իթմէքտէ տիր կ'պի կէօրիւնմիւշ ֆագաթ, «Բրուսիա հէրնէ տախի եարսա, քեաֆֆէսի տախի պօշա կիտէճք, չիւնքի, Ավսթրիա տէվլէթի, քէնտինէ գարշը սիլահլանմագտա տբբ», տէյէ պէեանը էֆքեար իյլէմիշ տիր։ Օլ վագբթ, մէրգում ասքէր, պունուն հիչ պիր սուրէթլէ ասլը օլմատբղընը պէեանտէն սօնրա, հաթթա մուղայիրի օլարագ, Բուսիա, Ինգիլթէրրա, վէ Իթալեա տէվլէթլէրինին, Բրուսիա թարաֆընտա պուլունմուշ օլտուգլարընը, վէ Իթալեա տէվլէթինին, Նիս, կէրի ամագ իտատասընտա պուլունտուղունու տախի իլտվէ իյլէտիքտէ։ Մարշալ Լբպէօֆ, ասլա ինանմամագլբդ մանէասընտա օլարագ, կիւլլիւմսէմիշ տիր։ Մէրգում Այմանեալը ասքէր, 24 սաաթ աճ պբբագբլբբգտան սօնրա, քէնտիսինէ, չօրպա, պարկէր էթի, վէ էթմէք վէրիլմիշ. վէ ասլա թուզ պուլունմատբղընտան, թուզ եէրինէ պիպէր գուլլանբմագտա օլտուղունու տախի կէօրմիւշ տիր։

—Մ. Կամպէթթա, պիր պէեանամէ նէչբի իլէ, տէմիր եօլ գումբանեալարընա էմր իթմիշ տիր քի, հիւքիւմէթին իսթէտիյի վագբթտա, ասաֆիր, վէ լիվաշիմաթը հարպէտէ թաչբմագ իւզրէ, հազբրտա, մախուուլէն տէմիր եօլու արապասը գաթարլարը սագլասընբբ։

—Նուվէլիսթ գազէթասընտա շու վէճհ իլէ օգունմուշ տուր։

300 նէֆէր Բրուսիալը էսիրլէրին կէլմէսինի կէօրմէք իչին պիր թագբմ ատամլար Բուանլն շէհիր էմանէթի մէյտանընտա պէքլէմէքտէ իտիլէր։ Ժանտարմա ասկէրլէրի, մէրգումա ասկէրլէրին եէրինէ, իկ Ս.տամտա վագբ օլան պիր միւտարէպէտէ Բրուսիալբլարտան ալընմբշ եէտի արապա կէթիրմէքտէ իտիլէր։ Սէքէնէլէր, Կարտ Սօպիլ ասաքիրի վէ մէլլէթի մուհաֆըզ ասաքիրի, Բրուսիալբլարա գարշը գավգա իթտիքլէրի վագբթ, մէմլէքէթին գատընլարը, տիւշմէնին էլինտէն ալընմբշ վէ մէքիւլաթ իլէ եիւքլիւ օլան պիր գաթար արապանընն իւզրինէ հիւճում պիրլ, պարկիրլէրին թագբմարընը քէսմիշլէր վէ շէճատնէ սուրէթտէ 52 արապա զապթ իթմիշլէր տիր։ Իւհլան նամ Բրուսիալը սիւարի ասաքիրի գաչմաեա եիւզ թուութտուղունտան, մէզքիւր մէքիւլաթ արապալարը Օազրն իյիտ սէքէնէլէրի եէտինէ տիւշմիւշ տիր։

—Ալաֆրանկա հոկտ. 5 թարիխի իլէ Բարիստէն Տէյլի Թէլէկրաֆ գազէթասընա շու վէճհ իլէ եազբմբշ տբբ։

Բէսմի գազէթատա նէշբ օլունան պիր գբթթա ֆէրման, քիրալարընն թէէտիյէսինի իւշ այ կէճիքտիրմէլէրի իչին քեաֆֆէյի քիրաճբլարա բուխատթ վիրմիշ տիր։ Թիւճճարլբդ քեամիլէն տուրմուշ տուր։ Եալընըզ պիր մահէլէտէ, քի 72.000 նէֆէր սէքէնէսի վար տբբ։ 60.000 նէֆէրի հիւքիւմէթին մէսարիֆի իլէ կէչինմէքտէ տիրլէր։

Ան պէշ ֆրանք գբյմէթինտէ օլան բէհինլէրին սահիպլէրինէ կէրի վէրիլմէսինէ էմր իտէն գանուն իքի կիւնտէն պէրու տուր քի մէվզբյի իճրայէ վազ օլունմուշ տուր։ բէհինլսանէէին գալէմէրինտէ պիւյիք պիր իզտիհամ ճէմ օլմուշ վէ մալլարընի կէրի խթէմմէքտէ իտիլէր։ պունլարտան եիւզտէ տօղսանը գատընը տբբլար։ Վարուշլարտա հիւքմ իտէն ֆագբբլբդ տէրլիճէյի նիհայէեէ վասրլ օլմուշ տուր։ շէօյլէ քի էհալի։ Կարտ Սօպիլ տասքիրի վէ պաշը պօղուգլար թարաֆընտան ճէպրէն ալընան մէքիւլաթ սէպէպինտէն օլ տէրէճէ տարլբբղա տուշմիւշ տիր քի Բարիսին վալիսի, էհալիտէն ճէպրէն մէքիւլաթ ալընմասընը եասագ իյլէմիշ տիր։ լաղմ կէլտիկինտէ, քէնտի եալսատ վիւքէլատէն պիրէսինին էլի իլէ մէքիւլաթ թօբլաեաճագ տբբ։

Քեաֆֆէյի թէսթբօլար գուբալը տբբլար։ Օսէօն թէսթբօսու պիր պարուլթ մախզէնի վէ Օբլրա նամ թէսթբօ իսէ պիր թէբսանէ հէյյէթի քէսպ էյլէմիշ տիր։ Պէյկիր էթի չօղ պուլունուգ չօգ տա արանմագտա տբբ։ Խարիճի պուլվարլարտա, օթ վէ սաման պուլունմատբղը սէպէպինտէն սահիպլէրի թարաֆընտան թէրք օլունմուշ պէյկիրլր կէօրիւմէքտէ տիր։ Մուհարէպէտէն էվվէլ 1800 ֆբբանք իտէն պիր պէյկիր պու կիւնքի կիւն 75 ֆբբանք սաթբմագտա տբբ։ Իշթէ՝ մէքիւլաթըն կէչէր ֆիեաթլարընը սթիտէ պէեան իտիրիմ։ Եումուրթա, թանէսի, 40 սանթիմ, (պիր սանթիմ իքի փարա տբբ) սարտէլա պալբղը, 30 սանթիմ, թէրթիւնլէնմիշ բինկա պալբղը, 50 սանթիմ, բիլիճ, 10 ֆբբանք, գազ, 25 ֆբբանք, թաֆչան 10 ֆբբանք, թէրէ եաղը, լիպրասը (140 տիրիմ) 6 ֆբբանք, բաթաթէս, 4 պուչուք օգկասը 4 ֆբբանք։

ԱՇԽԱՏԱՒՈՐՔ ԵՒ ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Մեծին Բրիտանիոյ գործաւորաց զգացումները՝ նկատմամբ ներկայ ազէտային պատերազմին՝ հետեւեալ ուղերձին մէջ բացատրուած են, զոր յիսունի չափ աշխատաւորաց գործակալներ «Ժողով խաղաղութեան» անունով ընկերութիւն մը կազմեր եւ սոյն յօդուածը հրատարակեր են 'ի լուր աշխարհի։ Նոյնը եւ մենք թարգմանելով կընծայեմք մեր ընթերցողաց որ լաւ ըմբռնեն թէ քաղաքակիրթ աշխարհայ մէջ նուաստ աւուրչէքով մը ու ծանր աշխատութեամբ հացերնին պաճարող այն համեստ գործաւորաց զգացումն ո՛ր աստիճան բարձր է ....։

ԱՇԽԱՏԱՒՈՐ ԸՆԿԵՐՔ

Կը հրաւիրեմք զձեզ առ հասարակ դալ միանալու մեզի հետ բողոքելու համար այն պատերազմին դէմ որ Բրուսիոյ ու Գաղղիոյ մէջ ծագեցաւ, իբրեւ հրէշաւոր սոսկալի ոճիր մը երկու քաղաքականացեալ ազգաց մէջ, հակառակ յառաջադիմութեան, ելլալով 'ի գլուխ առանց էական պատճառի եւ առանց ուրիշ արդիւնք մը հնարաւորելու՝ բայց միայն եղկութի՛ւն եւ աւերակ՝ «բոլոր բոլոր» սահմանեալ յամանց մեզ 'ի պատիժ։

Մենք այնպէս կը հաւատանք թէ այս բողոքն բառնալու իրաւունքը ձեզ կիյայ։ զի գործաւոր դասուն շահը ամեն աշխարհի մէջ նոյնն է։ Մեզ ի՞նչ փոյթ, թագաւորաց յաջորդութեան նախանձու խնդիրք, նոցա պալատական գժտութիւնք, գաղտագողի դաշնակցութիւնք քաղաքավար վէճ եւ կռիւ եւ բարձրիշխանութեան նոցա կռիւ։ Մեզ ի՞նչ կը վերաբերին այս բոլոր անպատեհ զեղծութիւնք, որ մեզի համար այնքան թիւնաբեր աղբիւրներ են, ուստի կը բղխեն այն ամէն չարիք որ կընկճեն ըզմեզ ու կը նուաճեն։

Մենք իբրեւ այնպիսի մարդիկ, որոնց աշխատութեանը վրայ հիմնեալ է ամէն վիճակի գոյութիւն, մեր կենսական շահը ազգաց եւ ազգային ներդաշնակութիւնն է, որ նաեւ մեր փոխադարձ աշխատութեանը եւ արդար վարձուց վկայ ու ապաստանարանն է։

Խաղաղութիւնը մեր կենաց ակնաղբիւրն է, մինչդեռ պատերազմը, հարուած քանդիչ մարդկութեան, մեր մահահարուէր թշնամին է, որուն արգասաւորաց դառնագոյն աղէտները անմիջապէս մեր վրայ կազդեն։ Թէ աշխատութենէ զրկուելով եւ թէ արիւնիս մատուցանելով նմա 'ի ճարակ։

Հոս կը բացուի սա խնդիրը, իր վերջնական լուծումն առնելու համար։ — մինչեւ ցե՞րբ մենք անձամբ անձին պիտի հայթայթենք մեր կործանման առիթները։ —

Առանց մեր մրցման պատերազմողներուն նկատմամբ ո՛չ առ մին եւ ո՛չ առ միւսն համակրութիւն կամ անձնական ատելութիւն ունինք մենք այս զզուելի մարտին մէջ։

Զէ՛ մեզի փոյթ, կը կրկնենք դարձեալ, նոցա եւս չէ փոյթ, թէ ո՞ է իշխան ընտրեալ Սպանիացւոյ — եթէ անկարելի է սոցա առանց իշխանի կառավարիլ —։ Այլ մեր փոյթն է այն զոր կը տեսնանք ու կըզգանք, թէ այս կամ այնինչ դիտամբ, էական կամ երեւակայեալ նախատինքի մը պատրուակն (որուն դատը քանի մը արդարակորով մարդիկ մեկ ժամու մէջ կրնային տեսնալ) բիւրս բիւրուց մարդկային էակներ կերթան կամ կը զրկուին իրենց արիւնովը ոռոգելու Գաղղիոյ ու Գերմանիոյ հողը, այս մահացու պատերազմաւ, 'ի խորագոյն ցաւս եւ յանհնարին տառապանս ընկղմելով անհամար ընտանիքներ, ուր միայն յաջողութիւնք եւ իրենց դութիւն պարտ էր փնտռել ու գտնալ։

Սագանք միայն կրնան տեսնալ այսպիսի ահեղ նկար մը, առանց սոսկում իմանալու։

Դիցուք թէ պատերազմողներէն մին կամ միւսը հաստի իր այնքան ցանկացեալ նպատակին, դիցուք թէ եռագոյն դրօշն ծածանի յ'որմս Պէրլին քաղաքին, կամ Թիւլիրիի պարտէզն Բրուսիոյ բանակատեղին ըլլայ, ի՞նչ արդիւնք կրնայ ծագիլ ասոր։ — եթէ ոչ ամուլ յաղթանակ մը, հանդերձ մտատանջութեամբ ու նուաճման դաղափարով, զոր յաղթեալն ընաւ չպիտոր մոռնայ, եղկութիւն ու ունայնութիւն երկոցունց համար եւս, հետ եւ ազգային ատելութիւն առ յապայս, արուեստք, վաճառականութիւն, գիւաք հանճարոյ, կեանքն վերջապէս ամեն կերպով բեռնաւորած ապառնի չատ տարիներու մէջ ընդ լծով ծանր ծանր հարկաց եւ տրոց։

Կրնայի՞նք արդեօք մեր փասը ապացուցանելու համար այս երկու պետութեանց վկայութիւնը խնդրել։

Կայսրն Գաղղիացւոց քանի մը տարի յառաջ առաջարկեց Եւրոպիոյ խաղաղութեան համաժողով կազմել, եւ այսօր իսկ առ ժողովուրդն գաղղիացի ուղղած իր վերջին յայտարարութեանը մէջ կը գոչէ, «թէ միայն կը ցանկայ սասնալ տեւողական խաղաղութիւն մը, կայացեալ ժողովրդոց ճշմարիտ շահուց վերայ, եւ վերջ տալ այն անկայուն վիճակին՝ որուն մէջ կը դտնուին յարդիս ազգք, 'ի կիր արկանելով ամեն միջոց միմեանց դէմ զինելու։

Միւս կողմանէ թագաւորն Բրուսիոյ իր ժողովոյ ճառին մէջ «անոր (Նաբօլէօնին) վերայ կը բառնայ բոլոր պատասխանատուութիւնն, յանդիման դատաստանին Աստուծոյ եւ մարդկութեան, զի նա է, կըսէ, որ երկու ժողովուրդք, եղբայրական զգացումներով լի, միմեանց դէմ կը մղէ այս թշուառական պատերազմով։ — Եւ դարձեալ, թէ գերմանացի ու գաղղիացի ժողովուրդք, որ քաղաքակրթութեան ու բարեկեցութեան ամեն չնորհք կը վայելեն՝ բեղմնաւոր յաջողուածովք ապնուագոյն մրցմանց յ'աղպարէզ կանչուած են՝ քան թէ զինուց 'ի մարտ ասիւնուշտ»։

Եթէ այս պետք երկու մտածեն միանգամ ինչ որ բերնով կը զրուցեն, իրենց կը մնայ սուրն 'ի պատեան դարձուցելու հոգը, իրաւարար կանգնելու Եւրոպա իրենց վրայ, արձակել զզօրս եւ պարգեւել Եւրոպիոյ ու բոլոր աշխարհի խաղաղութիւն։

Միանգամայն կաղաչենք մենք Գաղղիոյ ու Գերմանիոյ ժողովուրդներուն՝ օգնելու իրենց իշխանաց հեզ ոգւով խոստովանութիւններն արդիւնաւորելու, եւ միայնոյն բանակաց հերքումն ուժգին պահանջելու, նըկատելով զանի իբրեւ անմիջական առիթ պատերազմի, ծնող չարեաց ընկերութեան եւ ժանգ մաշող պտղոյ բարեկրթութեան մը արդիւնքներուն։

Մնայուն բանակն, բռնաբարութիւն է մեր օրինաց եւ սահմանադրութեան, եւ մեր Ամէրիկեան եղբարք լաւ ցուցուցին թէ ինչ կրնայ ընել մարդ, 'ի վտանգի, առանց այդպիսի ծանր զօրութեամբ նեղուելու։

Ցուցուցին մեզ նոքա թէ ինչպէս անձնիւք շահերն ու դատը պաշպանելու համար ազգ մը ինքնին կը ձեւանայ մարդիկ հզօր եւ դիւցազնաբար արիացեալ հանճարոյ ու քաջութեան գործեր 'ի գլուխ կը հանէ այնպէս, որ չյուսացուիր եւ ո՛չ զեղեցիկս բարեկրթեալ հինաւրեայ զինուորներէ։

Կնիք բանիս, պէտք է ըլլայ, ընկերակիցք, այն որ մեր երկրին ուղղակի կը պատկանի, եւ հանդերձ չնորհակալ ըլլալով կառավարութենէն բոլոր այն փորձերուն համար զոր փորձեց զերծ պահելու Եւրոպան այս զարհուրելի չուառութենէն, արդի պատերազմէս, մեր հաստատուն որոշողութիւնն է ամեն կարելի հնարիւք ջանալ արգիլելու զԱնգղիայն որ այս կուռոյն մէջ չխառնուի ո՛ր եւ է պատճառանօք։

Կազմ եւ պատրաստ ենք մենք յետս մըղելու ամեն արշաւանք, եթէ կայ կառավարութիւն մը այնքան չար եւ յիմար որ մեր վրայ զայս մտաբերէ։

Այն որ մենք կուզենք, այն որ կը խընդրենք եւ կաղաչենք նաեւ Եւրոպիոյ ժողովրդոց որ պահանջեն, այս է թէ, առանց ակնառութիւն ընելու, պալատականաց, թագաւորներու եւ նոցին յաջորդութեանց, ամեն ատթի մէջ, փոխանակ պատերազմի իրաւարարութիւն մտցանել ժողովրդոց մէջ հանդերձ խաղաղութեամբ, եւ նորին բարեօք, անանց համար, մեղի համար, եւ քաղաքակիրթ աշխարհի համար առ հասարակ։

Ս. Եղբեան

ՏԱԽԻՒ ԻՅԻ

Պա իրատէի Հազրէթի շահանէ Ցերասատէթ վէ պէլատը սալխէտէ իծրա օլունմագտէ օլան աշ մահալէրիմտէ աթի իւլ պէյան հէր կիւն աշ իծրա օլունաճագ տրը Եէասօֆիա, Քօսքա, Ագսարայ, Սուլթան Մէհէմմէտ, Սամ Թիա, Թօփ գաբու, Ֆէնէր, Էյուպ, խասքէօյ, Գասրմ փաշա, Պէկ օղլու, Թօփխանէ, Պէշիկթաշ, Եէնի քէօյ, Ա. Նամթօլու հիսարը, Իսկիւտար չարշուսու, Եէնի մահալլէ, Թօղանճըլար, Քատրքէօյ, Ատալէր։

Հէր մէվգրտէ պուլունան աշ մէմուրու տայիրէսինտէ պուլունան աթըպանէ աշ գալէմ թալեպ իթտիքլէրի հալտէ, վիրուպ մուգապիլինտէ պէ հէր գալէմ իշուն Ֆիյաթը օլան իքիշեր ղուրուշ ալուճագ տրը։

Իշլու թապիպլեր ագտէմճէ ալմըշ օլուգլերի գալէմլերի սաղլամ օլարագ, կիրուեէ թօլու վէ կերէք պոշ օլարագ իատէ իթտիքլէրի հալտէ պէ հէր գալէմ իշուն վերմիշ օլուգլերի իքիշեր ղուրուշ կէ. ուեէ ալաճագլեր տրը։

Պալատէ վէքը օլունան աշ մէվգրինի էօկրէնմէք թալեպ իտէնլեր մահալլինէն զապթիյէ մէրքէզինտէն մալիմաթ ալապիլուր։

— Բարիսին թուրուգ վէ մէսապիր մէքթէպլինտէ թահսիլի իլմ իլէ տարբօմա ախզ իթմիշ օլան Գոնսթանթին Գարաթէօտորի էֆէնտի, Լրվալ էֆէնտի եէրինէ ալթընճը տայիրէյի պէլէտիյէ եէ պաշ միւհէնտիս Նասպ ու Թայեին օլունմուշ տուր։

Բէսմի տայիրէլէրոյ շուեու պուլան պիր թէվաթուրա նէզարէն, տայիրէյի մէզքիւր ըլյիսի Սալիհ պէյ հազրէթէրի, Աթինատա Պալթանաթը սէնիյէ սէֆիրի Նասպ ու Թայեին օլունաճագ տրը։

— Տիւնքի կիւն չըզարըլան Լէվրնթ Հէրըլտ զազէթասընտա օգունտուղունա նէզարէն, Եէնի քէօյ փիչկեահընտա լենկէրէնտաց օլան կէմիլէրտէն պիրիսինին պիր թայիֆէսի, գաբտանըն 10 լիրասընը չալմըշ տրը տէյի հագրընա ազվ օլունտուղունտան, զապահաթընը իգրար իյլէսին իչին գաբտանըն էմրի իլէ կէմինին տիրէքլէրինտէն պիրիսինէ պաղլանմըշ վէ զէվալլըեա ալսա եէէլէֆք իչէֆք վիրիլմէտիքտէն մատտա, պաշընտան աշաղը սաաթտա պէշ գօվա սու տօլատուրուլմուշ տուր։ Մէրգում թայիֆի, պիր չօգ սաաթ մէզքիւր պարպարճա իսկէնճէյի չէքտիքտէն սօնրա, նիհայէթ մէզքիւր 10 լիրայը չալմըշ, լաքին եէլքէնլէրի պաղլամագ իչին սէրլին տիրէքլէրինէ չըգարըլընտա տէնիզէ տիշիրմիշ օլտուղունու իգրար իյլէմիշ տիր։ Սէօյլէնտիկինէ նէզարէն, զապթիյէ նէզարէթի, գաբտանըն մէզքիւր ամէլ ու հարէքէթինի տույմուշ օլուգ, օլ պապտէ պապը Զապթիյէտէ պիր թէֆթիշ աչըլաճագ տրը։

— Այվալըգտտ հոկտ. 14/26 կիճէսի սաաթ 1տէ չիտտէթլու պիր եաղմուր վէ ֆուրթունա զուհուրիյէ, տէրունի լիմանտա օլան ուֆագ չէքտիրմէլէրտէն 14 գրթասը զարք օլմուշ, վէ իքի գաբթան պօղուլմուշ, վէ գայրգալարտան գաչմագտա օլան թայիֆէլէրտէն իքիսի ֆէնա հալտէ եարալանարագ պիրիսի ֆէրտասը կիւնիւ վէֆաթ իթմիշ վէ զարք օլան չէքտիրմէլէրին պիր գաչլարընը չըգարըլմըշ իտուկի։ Վէ իշ պու պօրատան խայլուճէ զէյթուն աղաճլարը քէօքլէրինտէն գօբմուշ օլտուգլարը, մահլլի մէզքիւրտէն վարիտա օլան պիր մէքթուպտա օլունմուշ տուր։

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԵՐ

(Ֆրանսէ հէվատիսլէրի)

Մարիլիա, 31 հոկտեմբեր

Պու կիւն Մէցին թէսլիմիյէթի մինտարպէթի իլէ պուրատա հէրքէս ումումէն էլէմ ու եաս իչինէ կիրմիշ տիր։

Թուր, 31 հոկտ.

Վէրսայլտան պու կիւնքի թարիխլէ օլտուղու հալտէ Բրուսիալըլար թարաֆընտան ալընան պիր թէլէկրաֆ տէր քի Ֆրանսըզլար, Այմանեալըլարը Պուրժէտէն գօվ ուպ, անը պիր իւք գուվվէթլէ զատթ իլլէմիշլէր։

Ժուրնալ տը Վէրսայլ զազէթասը Մ. Թիէրլին մէմուրիյէթի պօշա կիտէճէք տիր տէյի եէնիտէն քէշֆ իթմէքտէ տիր։

Այմանեալըլարըն Մէցէ կիրտիքլէրի վագթի չէհրի մէզքիւրտէ թապ ու նէշր օլունմուշ օլան էնտէքանտասս զազէթասը, չէհրի մէզքիւրուն թէսլիմինտէն էվվել վուգուա կէլէն վագալարը սահիհ սուրէթտէ գէլքը իյլէմիշ տիր։

Ալընան մալիմաթլարտան աշիքեար սուրէթտէ անլաշըլտըղընա նէզարէն, Պազէն իլէ սայիր մարէշալ վէ օֆիչեալլար նալտերդ սուրէթտէ օրտուեու ալտաթմըշլար տրը։ Հէր հալտէ պիր հիճուում իտիրմէսի մէրգումանտէն մաթլուպ օլունտուգտա օրտու եազընտա նամուսլու սուրէթտէ տիշարը չըգտգիլէճէք տիր ճէվապը վէրիլիր իտի։ Մէրգուման մարէշալ վէ ժէնէրալլար, պիթիւն Ֆրանսա պաշը քըշը պէլլիսիզ պիր հալտէ պուլունմագտա տրը, վէ Բարիս, Լիօն, Մարսիլեա, վէ Թուլուզտա տախիլի մուհարէպէ վար վէ Բուան իլէ Հավրը Բրուսիեալըլարտան մուապէնէթ մաթլուպ իթմէքտէտիրլէր, տէմիրլէր վէ նիհայէթ, հիչ պիր շէյ պուլունմատրը իչին, Սէտան օրտուսու նասրլ թէսլիմ օլտու իսկ, անընն կիպի թէսլիմ օլմատան պաշգա չարէ գալմամըշ տրը տէյէրէք ալտաթմըշլար տրը։

Էնտէքանտաս Պէյ զազէթասը տէր քի կամպէթթանընն, Պազէն խըճանէթ իթտի տիմէսինտէ հագգը վար տրը վէ մէզքիւր գօմէտեա օեուենու նէվինտէն օլան խազաեա ուզագտան սէյիրճի օլմուշ օլան պիթիւն Սէց էհալիսի, Պազէնի, զաղապ ու հիտտէթ սէտալարը իլէ սէլամլահարագ, մէրգումուն խիեանէթ իթմիշ օլտուղունու անլաթմըշ տրը։

ԻԹԱԼԻԱ

Ֆլօրանս, 1 նոյեմբեր

Տիւք տ'Ալոսթ, Իսբանեա թաճընը գապուլ իթմէքտէ տիր, չու չարթ իլէ քի, գուրա վիրիլտիքտէ միլլէթին արզուսի սահիհէն քէնտիսինի գրալ իթմէք տիր տէյի իսպաթ օլունսուն։ Գօրթէղ մէճլիսլէրի ազվագրթատան մէզքիւր գանտիտալրգ իլէ մէշղուլ օլաճագլար տրը։

ԹԻՒՃԱՐԻՅԷ

Լիվերբուլ 1 նոյեմբեր

Միսլինկ Նիու Օրլէանա բամուղաս, բէնա 9 ֆունտէն 9

Սաթրշ 15,000 պալէս

Ատանա, 1 նոյեմբեր

Բամուգ տուրկուն, ալընը եօգ։

Տէօրթ օղասը 28–30 ղշ.

Օսմանը լիրասը 105 ղշտան։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԻ

Լիվրբ. 31 հոկտեմբեր

Լոհամը ուսմուտիյէ աչ. 44 3/8 տէն 1/8

» » գոշ. 44 3/8

Եէնի Օսմ. իսթիգ. գաբ. 54 1/2տան 55

Իթալեա ֆոն. գաբ. 55 1/2տէն 7/8

Ֆրան. ֆոն. 54

ԵՕՀԱՄԸ ՈՒՍՄՈՒՏԻՅԷ

ԳՈԼԱԹՔ ՐԻԶԱՅԻՆԸ

Հոկտեմբեր 21 Սաբտահ աչըլտը 50-05

» » Սաաթ 6 50-15

ԱԶԳԱՅԻՆ

Յիսուսմիշ 7 հոկտ. 1870

. . . Խմբագիր,

Բնութեան արարիչը ամէն տեսակի կենդանեաց սրտին մէջ դրած է պնդիսի սէր մը՝ որով չեն կրնար չսիրել իրենց նմանը, մարդս ամենէն պատուական կենդանին իր բանականութեան յատկութեամբը չատ անգամ մեղանչած է բնութեան այս սրբազան օրինաց դէմ, մինչդեռ անդին անբան կենդանեաց ընկերութիւն մը քայքայելու եւ իրարմէ

բաժնելու համար մեծ դժուարութիւններու կը կարօտիմք, ընկերութեան օգուտները չգիտցող եւ չճանչցող խիստ քիչ կրնամք գտնել, բայց նոյն հասկցողութիւնը չարաչար գործածողներ խիստ շատ, ասոր յայտնի օրինակ կրնան ըլլալ բոլոր այն բոլոր խոշոր խոշոր անուններով ընկերութիւնները որոնց ծննդեան լուրը դեռ ամեն տեղ չլսուած մահուան լուրերը տարածուեցան աղգին մէջ, որոնց շքսեմ ամենուն, յատերուն քայքայելուն պատճառ չէր ուրիշ բան եթէ ոչ շեղելը իրենց նպատակէն. որոնք եթէ յարգէին իրենց սկզբունքը եւ գործէին միայն իրենց վախճանը փառաւոր եւ գովելի ընելու համար, քիչ օգուտ չէին բերեր ազգին.

Ասոր հետ մէկտեղ լաւ համոզուած ըլլալով որ ընկերութեան մը որչափ վարձեռիկ միջոց նպաստամատոյց կը համարուի ազգին յառաջդիմութեան, գեղեցիկ նպատակաւ մը Ուսումնասիրաց անունով ընկերութիւն մը կազմեցինք քաղաքիս մէջ, մեր բոլոր ուշադրութիւնը դարձնելով դպրոցին առաւել բարեկարգութեանը եւ երիտասարդութեան մէջ ուսման սէրը ծաւալելու վրայ, ուստի գիտնալով քաջ որ այս մեր նպատակին քիչ չեն օգտեր ազգային եւ քաղաքական թերթեր եւ բանասիրական հանդէսներ առաջին նիստով որոշեցինք առնոնցմէ մէկ քանին ձեռք բերել, եւ թէպէտ բուն նպատակնիս է դպրոցին ամեն հոգերը տանիլ. բայց առ այժմ միայն աղքատին տղայոց բոլոր պէտքերը մատակարարելու ձեռնհաս ըլլալով, ապառնի յաջող ժամանակներու թողուցինք հանիլ մեր հիմնական բաղձանքին.

Ընկերութեան անդամներէն զատ ուրիշ ազգային որ եւ իցէ անհատ ընկերութեան գանձանակին որոշեալ տուրքը վճարելով ամեն կիրակի կրնայ թանգարանը երթալով լրագիր եւ ուրիշ գրքեր կարդալ եւ խօսակցիլ միայն ուսման վերաբերեալ խնդիրներու վրայ ինչպէս որ կանոնը կը պահանջէ. ընկերութիւնս սիրով կընդունի նաեւ ամեն ազգային որ կը հաճի պատուել զինքը բաժանորդ գրուելով եւ նուիրատուաց կարգը արձանագրել բոլոր անոնք որ կը բարեհաճին եթէ դրամական եւ եթէ ուսումնական որ եւ իցէ օգնութիւն մը մատակարարել մեր աղքատ ընկերութեան.

Մեծապատիւ տէր քիչ օգնութիւն եւ իրախոյս չենք համարիր այս մեր յօդուածը ձեր պատուական լրագրոյն մէկ անկիւնը կարդալ, որուն համար հիմա կուրնք մեր անկեղծ շնորհակալութեան հաւատին ընդունելու բարեհաճելիդ խնդրելով, մնամ միշտ բարեմաղթու.

Ի դիմաց Ուսումնասիրաց
Ընկերութեան
Գրագրէտ

ԻԼԱՆ

Էյլուպ ճատտէսինտեն Եավերուտ մահէլէսինտէ վագը գերտէ պէեան օլունան էմլագտէն սէքիզ հիսսէ իթիպարը լլա էմինէ Պէսինէ վէ քէրիմէլերի էմինէ վէ Մուհսինէ հանըմլարը մութասարրըֆէ օլուտգլարը ալթը հիսսէսի վէ Ֆուատ էֆէնտինին պիրա վէլէտ վէֆաթը վուգուլլա էվգաֆը-հիւմայուն ալիտ պիր հիսսէ քի ճէմէն եէտի հիսսէ հիւքիւմէթ մարիֆէթիյլէ մէզատէ չըգարրլըգ իքի մահ իչինտէ զուհուր իտէճէք թալիպլէրէ ֆիւրուխթ օլունաճաղընտան, թալիպ օլանլէրին չարսուլիքէպիր ճիվարընտա Սօրդուճճու խանընտա մուգիմ միւնասիպլէրինտէն իսմայիլ աղաեա միւրաճաաթ իյէմէլէրի իլանը իչուն իչ պուրուսուլա Էրմէնի զաղէթասանէսինտէ թէսեիր գելընտը.

87 սէլնի ըճէպ 86 թըշրինի էվվէլ 13 Էմրաքի մէզքիւրէ պէր վէճհի սթի պէյան օլունուր.

Գիր պապ հարէմնու մէրօ 2 վէ իճար մահիյսի 850 զուրուշ տըր.

Իքի պապ գայրգիսանէ օն կէօղ Ն. 5 վէ 10 վէ իթիսալինտէ իւչ պապ օտա վէ Ն.էրի 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 4, 6. վէ պիր ատէտ քէօշք օրտրաղ Ն.սը 1 մէճմուիսինին վէ մահիյէ իճարը 1750 զշ. տըր.

Պիր ատէտ պագպալ տիւքքեանը Ն.սը 111 մահիյէ իճարը 240 զշ.

Պիր ատէտ տիւխանճը տիւքքեանը Ն.սը 109 մահիյէ իճարը 80 զշ.

Պիր ատէտ ապաճը տիւքքեանը Ն.սը 105 մահիյէ իճարը 30 զշ.

Պիր ատէտ սուեօղճը տիւքքեանը Ն.սը 103 մահիյէ իճարը 20 զշ.

Ճատտէտէ պիր պապ գօնագ նըսֆը ախչապ, վէ նըսֆը բեարկիր Ն.սը 101 վէ թահսիլնտա պիր պապ քեարկիր տիւքքեան Ն.սը 99

Պիր պապ տիւքքեան Ն.սը 107 մարբէզքը գօնագ թահսիլնտա օլան տիւքքեան վէ խան իրի գրթա սէպգէ պուսթանը վէ տիւքքեան իչպու սէօրթի փարչա թէհի օլուպ իճարտէ օլունմատրը.

Էվգաֆը հիւմայուն խագիէսինտեն մազպուֆ ճէնէրէմէքեան ապուէրիթիհ սուլթան Մէհէմմէթ խան թապելզուրաճու հազրէթլէրինին ճամիի շերիֆլէրինին իչ հավլուսընտա իչպու սէքսէն եէտի սէնէսի բէմէզանի չերիֆինտէն քիւշատ գելընճաճ սէրկի վէ թապլաբեարան իլէ սէնէի մէրգումէ չէվվալ միւբերրէմինին իւչեանձիւ կիւնիւնէ գատար եալընրզ տիշ հավլուսընտան ախզի միւթատ բուսուսմամի մագթուէն թալեպինէ իհսալէ գելընճաճաղընտան թալեպ օլանլէրին սէնէի մէրգումէ չատանի շերիֆին իկիրմի պէշինճի կիւնի. նէ գատար էվգաֆը վարիսսէթ իտարլսինէ միւրաճաաթ իյէմէլէրի իլան օլունուր.

Մանասթիրը սանճաղընտէ ֆիւրիճէ գազասընտա վագը Իլեաս պէյ գազասընէ մէրգում գուրայի մալիւմէ աշարը սէքսէն ալթը սէնէսինէ մահսուպէն մահալինտէ պիմիւզայիտէ 14500 զշ. պէտէլ իլէ թալեպի էօհտէսինտէ թէքալիւբ իթմիշ վէ խազինէյէ տախի միւզայիտէսի տերտէսթի ճէնրա պուլունմուշ օրմասիյլէ զէքը օլունան պէտէլ իւշէրինէ զամմ իլէ թալեպ պուլունանլէրին թարիխի իլանտէն նիհայէթ պիր հաֆթայէ գատար միւթահիւալերինէ պէրապէր էվգաֆը հիւմայուն վարիսսէթ տայիրէսինէ ՝կէլմէլերի վէ մէզքիւր միւտուէթ միւրուր իթմիքտէն սոնրա զամմ իտէն օլուբ իսկ գապու օլունմայաճաղը իլան օլունուր.

ԻԼԱՆԱԹ

Գանլըճա քէօրֆէզինտէ տէվլէթլու Նէվրէս բաշա հազրէթլէրինին քաւլքն պիրատէրի Ահմէտ պէյին եալըսը իհսթիսալինտէքի արատան 1458 զիրասը, մահալ իչինտէ եարըմ մասուրասու վէ մէզարլըղա գատար տաղ հիսսէսի օլտուղու հալտէ, էհվէն ֆիեաթլէ սաթըլաճաղընտան իսթէք իտէնլէր Գուեուժու չարշըսընտա Նըշաստաճը օղլու Կարապետ, աղաեա միւրաճաաթ իթմէլերի.

Եէնի-գաբու տրշարբսընտա Զէյմէ սոքաղընտա Ն. 13 պիր պապ խանէ 3 օտասը 1 սալասը թահսարբշու 1 մերմէր հալիսի մութպախ, քուլա վէ սարնիճի վէ պահճէսի իլէ օրտրաղ քիրաեայ վիրիլէճէք. խատեէն Մուստաֆա բաշա խանը եանընտա Ն. 34 մագազասա Գեարսա Փափազեանա միւրաճաաթ իյէմէլերի.

Էրմէնիճէյէ վէ Ֆրանսըզճաեա աշնա պուլունան թաշտալը վէ քեամի տելի գանլընը պիրիսի, էվլերտէ վէ նախօտ խանրատա, մէզքիւր լիսանլարտա աերս վիրմէքլիյէ հազբը պուլունտու զանտան, արզուքէշ պուլունանլարն, իսմու մահէլէրինի, մաթպատմըզտ խապէր վիրմէլերինի տավէթ իտէրիզ.

Ցօրթոր կարապետ Ն. Աչքրացեան՝ որ տասը տարի է Ինգլիզ երեւելի համալսարանաց մէջ ուսման կը պարապէր, բժշկական, վիրաբուժական ու մանկաբարձական ուսումն ամենայն յաջողութեամբ աւարտած եւ սովորական վկայականէն (տիպլոմա) ի զատ քանի մը պաշտօնական պատուոյ վկայագիրներ ալ ընդունած՝ մօտերս Աստուած իւր հայրենիքը վերադարձած է, ուր դիտաւորութիւն ունի իւր կենցաղօգուտ արուեստն ի գործ դնելու.

Տր. Կ. պատիւ ունի իւր սիրելի հայրենակցացը ծանուցանել որ ամեն հինգշաբթի օր, կէս օրէն ետքը քաղաքին աղքատները ձրի պիտի նայի անխտիր.

ՅԻՇՃԻ ԻԼԱՆԸ

Խայլի սէնէլերաէն պէրու Բարիստ տուրարագ տիշճիլիք սանսիէրնը իգմալէ վարտրրմըշ օյան Գրիգոր ճիվանեան էֆէնտի պու ամէֆա Յէրուսատէմէ ավ ատէթ իլէմիշ օլուպ, Իսթանպոլ էհալիսինէ պու պապատ պիր խրատէթ իլէմէք իւզէ, շիմտիքի հայ Գալաթատա Եիւքսէք դաղրըրմա վագը Պ-զար Բօսի նամ շարշուտա Ն. 9 տիւքքեանը աշմըշ օրտ, տիշէրի թէմիզլէյէճէկինի վէ աղրրրը ամէֆ իտէրէք ալթուն իրէ տօրտուրուճաղընը վէ տիշէրի պուրունմահանտրա իսկ, թապիի տիշէր կիպի բահաճա եէմէք եէեէպիլիր սուրէթտէ վէ եէնի պիր ուսուսլ իւզէտիշ թագաճաղընը վէ զիեռատ չիւրիմիշ տիշերի շէբէճէկինի իլան իտէր. Հէր նէվի մուամէլէ աղրրոզ իճրա օլունաճաք տըր.

Իսթանպոլտա Եէնի Ճամիդէ Բօշնախանէյէ ամէքէ Թարշըսընտա Մօրինա պալըղընրն ասլ վէ սէչկին գարա ճիհէրլէրինտէն խիլատա իսթիմիշ հէր նէվի խալիս պալըգ եաղը, կէրէք օգկա վէ կէրէք չիչէ իլէ օյուսու գուհալտէ էհվէն ֆիլիաթէյէ սաթըրմագտա տրը. Կէրէք մաճունի իչինէ գարըշտրրըմըշ վէ կէրէք գարսիլ իչինտէ պալըգ եաղը տախի սաթըրը. պուսնդար Քրիսթիանա Լօնտրա վէ Բարիսին պիրինճի ֆապրիգաներն մալի տիր.

ԻՍԹԻԳԱԶ ՊԻԼԷԹԼԷՐԻՆԻՆ ՊԷՕՑԻՒՔ ՄԷՐԳԷՆՋԻ

Օսմանլը, Ավսթրիա, Ֆրանսա, Իսվէյ Իթալեա, Բուսիա, Պելճիգա, Իսբանեա վէ Ուլահ Պուղտան հիւքիւմէթլէրինին էնվայի իսթիգրաղ պիլէթլէրի տահիպ իմզանըն մաղազասընտա ատթրրմագտա տրը մէզքիւր իսթիգրաղ պիլէթլէրի, սէնէտէ իքիտէն ալթը տէֆտէրա գատար չէքիլիպ 30,000 լիրատան 45,000 լիրաեատագ գասընրրը.

Սահիպ իմզանըն մաղազասընտա Սարսոնեա հիւքիւմէթինին սէնէտէ պէշ տէֆտէրչէքլիր իսթիգրաղ պիլէթլէրի տահիպ սաթըրմագտա տրը, մէզքիւր պիլէթլէրին գրամէթի 25 զրչտան 10 ատէտ Օսմանլը լիկասընա գատար տրը. Մէզքիւր պիլէթլէր սթիտէ պէեան օլունուղու վէճհ իւզրէ պաղշի գազանաճաղլար տրը.

1870 օգոստոս 29/30 տա չէքիլտիքտէ պիրինճի Նիւմէրօ. 20000 թալէր, իքինճի 10,000 թալէր, իւչինճի Նիւմէրօ 5000 թալէր, տէօրտունճի 2000 թալէր, իւչ հիսսէ 1000էր թալէր, 16 հիսսէ տէօրթ եիւզ, 46 հիսսէ իքիշէր եկ. զ, 148 հիսսէ, եիւզէր, 3283 հիսսէ, ալմըշ պէշէր թալէր գազանաճաղլար տրը.

1870 սեպտեմբեր 23տէ չէքիլտիքտէ պիր հիսսէ 150,000 թալէր, իքինճիսի, 100,000, իւչինճիսի 80000, տէօրտունճիսի 50000, պէշինճիսի 40000 ալթընճիրը 30000, եէտինճիսի 20000 31,180 քիչի տախի 65էր թալէր գազանաճաղլար տրը.

1870 հոկտեմբեր 12տէ չէքիլտիքտէ, իւչ հիսսէ 10,000 թալէր, եիրմի հիսսէ, 5000 թալէր, 40 հիսսէ 2000, 450 հիսսէ 200, 450 հիսսէ 1000, 500 հիսսէ 400, 600 հիսսէ 200, 1700 հիսսէ 100էր թալէր գազանաճաղլար տրը.

Մէզքիւր իսթիգրաղ պիլէթլէրին նէ մրգատար չէր գազանաճաղրընը պէեան իտիճի կէրէք Բուսիա վէ կէրէք Ֆրանսըզ լիսանը իւզրէ պասըրմըշ լիսթալար պուսնտուղունտան կէրէք մէզքիւր լիսթալարը կէօրմէք վէ կէրէք թաֆսիլլի մալիմատ աչլ իյլէմէք իսթէեէնլէրին Գալաթատա Գօմիսիոն խանը իսթիթալինտէ վագը սահիպի իմզանըն 16 նիւմէրօյու մաղազասընա միւրաճաաթ իյլէմէլէրի.

Ժ. Տ. ՃԱՆԷԹԹՕ

ՄՈՒՀԻՄՄ ԻԼԱՆ

ԵԱՆԿԷՆ ԻՋԻՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ
«ՆՕՐԹՀ ԳՐԻԹԻՇ ԷՆՆ ՄԷՐԳԷՆԹԱՑԼ»
ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Պու կիւնքի թէքմիլ սերմայէսի (անուանական)	Լիր. Ինկ. 5,000,000
ՍԱՆԻ	Լիր. Ինկ
Ասլ սերմայէ	2,000,000
Շիմտիյէտէք քեարատան արթըրըլմըշ	2,838,11
Պու կիւնքի մէվճուտ սերմայէսի	4,838,119
Գէտմրանեանքն երլուզ իրատար	800,000

Ի պու գումրանեա 1809 տա, եանի պուլունան 61 սէնէ էվվէլ թէշքիլ օլունմուշ օլուպ, վէ քէնտի սերմայէսինանն մասատ քեարատան արթըրըշը պէօյիք բէպրաղ իլէ տիանեանն էն պէօյիք շերքէթլէրինին սրբասընա կէշմիշ տիր.

Կէրէք եհալիսին քէնտի մաղազասընտա վէ կէրէք Սիճսմաղօլ վէ Գալաթատա կէսմրիքլէրինտէ պու բանան մալլերի վէ կէրէք եվ, մաղազա վէ էպնիյէի սոյիրէ վէ էշեա, քէօյլէրտէ վէ եախօտ չէհիր իչինտէ, սիկուրթա իթմէք իչին իրան իտէր.

Սիկուրթա թուրթմաղ իսթէյէնլէր Գալաթատա Գէորգ պէյ խանընտա Ն. 9 մէզքիւր գումրանեա թարագճընտան գուտրէթը քեամիլէսի օյուլունան ահէնթի Մ. Ռ. իլիրմ Ր. Մուանա վէ եախօտ, Իսթանպոլտա Շերիֆ բաշա խանընտա Համարձում ադա Յովսէփեանա միւրաճաաթ իյլէմէլերի.

ՏԷՂ ԵՐԵՎԷՐ ԷՆԷ ԲԷԼԵՎՕՂԼ
Ռուսերէն գուլընմասը էնէ

Մէ-էլլէֆ Տօրթնը Տօրթնի Փոքրը հէրէք.

Զիքր օլունան քիթապճն պաշը պապլէրի
Տիշլէրին օլմատրզընտան նէշէթ իտէն միսնասիպէթսիզլիքլէր.
Եարէթի տիշլէրին թիւրլիւ ճինսի.
Եքլէմէ տիշ.
Հալգա.
Եայ.
Մատէն իլէ եուրբշան տիշլէրին մինասիպէթսիզլիյի.
Թիւրլիւ ուսիլլէր հագգընտա բուպար վէ թէճէսսիզ.
Եարէթի տիշլէրէ լազըմ կէլէն պիշիմ էվ մէնկ.
Տիշլէր ինսանըն լէհճէսինէ իքթիզա օլասը ճիհէթի իլէ.
Տիշլէր, ուուտագլար, թէլֆուզ, կիւլմէք.
Եարէթի տիշ պիր իսթիսար ատամ աղզընտա նէ պիշիմ վէրիր ուուտագլարա, եիւզերէ, պուրունա, վէ չէնէյէ.
Տիշլէր ինսանըն սաղլըղընա վէ կիւզէլլիյինէ նէզարէն
Պուլունուր Տօքթոր Տօրինի տիշ հէքիմնատ, Պէյօղլունտա Ամալը Մէճիտ ասգաղընտա 15 նուամէրօ խանէտ, եախօտ Ըսանպոլտա քէօրրիւ պայընտա Իսթիգլալը դարշըսընտա.
Տօքթոր Տօրինենին թէէլիֆ իյէտիյի սահիր քիթապլար.
Թասլիի վէ էյրէթի տիշլէր հագգընտա սէօհպէթ . . . . . ֆիյ. 5 զշ
Ինսանըն աղզը . . . . . » 20 »
Պու քիթապլար սաթըլմագտա տրը եուազրըտա պէյան օլան մահէ էրտէ վէ Պէյղլունտա 323 նուամէրօյու Վէյս քիթապճը տիւքքեանընտա.

ՍՍ.ՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԷՎԱՆԹ ՀԷՐԱԼՅՐՆ ԹԱՊԵԱՆԷՍԻՆՑ.
ՊՇՕՂԼՈՒՏԵԱՆ ՅՕՂԼՈՒՆ ԵՎԼՅԱ, ԱՕՅՕՎՐԱՅ ՈՎՍՈՒԼԱՅ
ՊԻՐԱՅԻՐԻ ԴԱՐԵՐՋԱՅԻՆ ՆԵՐՔՈ 467.